

Tavoite 1

Sisällytetään oikeus turvalliseen aborttiin ja seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluihin Euroopan unionin perusoikeuskirjaan.

Tavoitteen tausta

Anti-gender-liikehännän yhtenä keskeisenä tavoitteena on seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeuksien, mukaan lukien aborttioikeuden rajoittaminen. Yhdysvalloissa osavaltiot saivat vuonna 2022 mahdollisuudet kieltää raskaudenkeskeytys missä tahansa raskauden vaiheessa. Seurauksena 14 osavaltiota on kieltänyt abortit täysin ja 7 osavaltiossa oikeutta on rajoitettu merkittävästi. Euroopassa Puolassa säädettiin anti-gender-liikehännän myötä käytännössä täysi aborttikielto, joka on johtanut usean naisen kuolemaan. Anti-gender-liikkeellä on yhteyksiä abortinvastaisen Puolan lisäksi useissa muissa Euroopan maissa sekä EU-tasolla. Italia hyväksyi vastikään lain, joka sallii abortin vastaisten ryhmien pääsyn aborttiklinikoille.

Monissa Euroopan maissa aborttioikeuden rajaamiseen tähtäävät ehdotukset on torjuttu vain pienen enemmistön turvin. Vaikka abortti onkin monissa maissa sallittu, vaikeuttaa oikeuden käyttämistä useissa Euroopan maissa muun muassa abortin rajaaminen julkisessa terveydenhuollossa vain lääketieteellisiin syihin, toimenpiteen kallis hinta yksityisessä terveydenhuollossa, hoitohenkilökunnan oikeus kieltäytyä abortin suorittamisesta ja vaikeus saada abortin tekemiseen tarvittavia lääkkeitä.

Myös Suomessa aborttioikeutta on pyritty rajoittamaan esittämällä, että hyvinvointialueiden hoitohenkilöstöllä tulisi olla omantunnon ja uskonnon vapauten perustuva oikeus olla suorittamatta tai avustamatta raskaudenkeskeytyksissä. CEDAW-komitean mukaan monissa maissa on lisäksi rajoitettu vammaisten naisten, turvapaikkaa hakevien naisten ja maahan muuttaneiden naisten pääsyä SRHR-palveluihin. Suomessakin hallitus on esittämässä kiireettömien sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen rajaamista paperittomilta, mikä tarkoittaisi mm. raskauden aikaisen seurannan ja hoidon kieltämistä paperittomilta ja asettaisi heidät nykyistäkin haavoittuvampaan asemaan.

Euroopan parlamentti esitti vuonna 2022 Yhdysvaltain korkeimman oikeuden päätöksen jälkeen, että abortti sisällytetään Euroopan perusoikeuskirjaan (artikla 7 yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamisesta), jossa määritellään unionin kansalaisten perusoikeudet. Mepit uudistivat vaatimuksensa huhtikuussa 2024 esittäen, että abortin tulee olla perusoikeus, jäsenvaltioiden on poistettava abortin rangaistavuus kokonaan, EU:n rahoitus abortinvastaisille ryhmille on lopetettava ja seksuaali- ja parisuhdekasvatuksen on oltava kaikkien saatavilla.